

Veileder grunnleggende prinsipper i offentlige anskaffelser

Anskaffelsesregelverket er basert på fem grunnleggende prinsipper. Prinsippene følger av **anskaffelsesloven § 4** og gjelder for alle anskaffelser over **500 000 kroner eks. mva.**

Prinsippene skal bidra til å realisere anskaffelsesregelverkets formål, **jfr. anskaffelsesloven § 1:** Fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser og bidra til at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Grunnleggende prinsipper med forklaring og eksempler

1. Konkurransen

Hovedregelen er at anskaffelser skal gjennomføres med konkurranse.

Formål:

- Sikre best mulig bruk av offentlige midler.
- Gi flere leverandører mulighet til å konkurrere.

Eksempel:

- Oppdragsgiver kunngjør konkurransen på Doffin eller innhenter tilbud fra flere leverandører.
 - Direkte anskaffelse uten konkurranse kan bare skje unntaksvis, for eksempel dersom det kun finnes én leverandør i markedet.
-

2. Likebehandling

Alle leverandører skal behandles likt og gis samme mulighet til å konkurrere.

Formål:

- Hindre diskriminering og usaklig forskjellsbehandling.
- Sikre reell konkurranse.

Eksempel:

- Dersom én leverandør stiller spørsmål om konkurransegrunnlaget, skal svaret gjøres tilgjengelig for alle leverandører samtidig.
 - Oppdragsgiver kan ikke favorisere enkelte leverandører i evalueringen.
-

3. Forutberegnelighet

Anskaffelsesprosessen skal være tydelig, forutsigbar og skal sikre åpenhet gjennom prosessen.

Leverandørene må kunne forstå:

- Hva som skal anskaffes.
- Hvordan konkurransen gjennomføres.

- Hvilke krav som stilles.
- Hvilke tildelingskriterier som gjelder for valg av leverandør.
- Kontraktens omfang og varighet.

Formål:

- Gi leverandørene et godt grunnlag for å beslutte om de vil delta og hvordan tilbudet skal utformes.
-

4. Etterprøvbarehet

Anskaffelsesprosessen skal kunne kontrolleres i ettertid.

Krav:

- Beslutninger og vurderinger må dokumenteres.
- Dokumentasjonen må være så tydelig at en tredjepart kan forstå hvordan oppdragsgiver har kommet frem til sine beslutninger.

Formål:

- Ivareta leverandørenes rettssikkerhet.
 - Sikre at regelverket følges.
-

5. Forholdsmessighet

Krav og prosesser skal stå i forhold til anskaffelsens verdi, art og kompleksitet.

Formål:

- Unngå unødvendig omfattende prosesser ved mindre anskaffelser.
- Sikre tilstrekkelig grundighet ved større og mer komplekse anskaffelser.

Eksempel:

- Ved en anskaffelse til 650 000 kroner vil det normalt forventes en mer omfattende konkurranseprosess enn ved en anskaffelse til 150 000 kroner.
-

Huskeregul

De fem grunnleggende prinsippene kan oppsummeres slik:

- **Konkurranse** – flere skal få mulighet til å levere tilbud.
- **Likebehandling** – alle leverandører behandles likt.
- **Forutberegnelighet** – konkurransen skal være tydelig og forutsigbar.
- **Etterprøvbarehet** – vurderinger og beslutninger skal dokumenteres.
- **Forholdsmessighet** – krav og prosess skal stå i forhold til anskaffelsen.

Disse prinsippene er grunnmuren i alle offentlige anskaffelser og skal sikre at innkjøp gjennomføres på en effektiv, rettferdig og tillitvekkende måte.

